T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 02.04.2007
Sayı : 12994
CHP

21789

01/04/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın **Recep Tayyip ERDOĞAN** tarafından **yazılı** olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim. Saygılarımla,

Algan **HACALOĞLU**
İstanbul Milletvekili

Rize İli **Fındıklı** İlçesinde bulunan **ÇAĞLAYAN** ve **ARILI IRMAKLARI HAVZALARI**, sosyal ve kültürel özgünlüklerini bugüne kadar korumuş, denizi- deresi- ormanları ve dağları ile dünya çapında ilgi odağı olmuş, kırsal mimarisi ile birçok akademik çalışmaya konu olmuş yörelerimizdir.

Yörede mevcut olan ırmaklar, yüzyıllardır ırmak havzalarında yerleşimin doğal cazibe kaynağını oluşturmuş olup, 300-400 yıllık kültürel miras niteliğindeki ev ve konakların önemli bölümü Kültür Bakanlığı tarafından koruma altına alınmıştır.

İlaveten, Fındıklı ilçesinin bu bölgesi, özellikle Çağlayan Irmağı, başta deniz alabalığı olmak üzere diğer deniz balıklarının üreme bölgesini oluşturmaktadır. **Çağlayan Irmağı** kıyısında kırk yılı aşkın süredir doğal alabalığı üretme tesisi mevcuttur. Irmak havzasındaki ağaçlıklar ve ormanlar onlarca Türkiye'ye özgü bitkiyi barındırmaktadır. Aynı zamanda söz konusu ırmaklar, gerek doğrudan sulama, gerekse yer altı suları ile yöre tarımsal ekonomisinin iki unsuru olan çay ve fındık üretiminin ana dayanağıdır.

Söz konusu vadilerde **DSİ** tarafından "Su Kullanım Hakkı Yönetmeliği"ne istinaden hidroelektrik enerji santralı kurulmasının planlanmış olduğu, bunların bir bölümünün ihalelerinin sonuçlandırılma aşamasında olduğu öğrenilmiştir. Özellikle Rize ili sınırları içinde doğup, Fındıklı ilçesi merkezinde denize ulaşan Çağlayan Irmağı suyunun önemli bölümünün, menba noktasında, kanallar ile Artvin ili **Arhavi** bölgesindeki **Kapistre Deresi**'ne aktarılmasının projelendirilmiş olduğu, ihalesinin yakın zamanda tamamlanacağı duyumları alınmıştır.

SORU 1: Ülkemizin tüm hidroelektrik enerji potansiyelinin en kısa sürede değerlendirilmesi ulusal enerji politikamızın temel kriterlerinden biri olduğu bilinmektedir. Bu anlayış içinde halen, **Çağlayan Irmağı üzerinde, akmakta olan suyu doğal havzası dışına taşımadan** planlanmış bir HES halen uygulama aşamasındadır. **Bu çok doğaldır**, zira söz konusu HES Projesi Çağlayan Irmağı suyunu kendi doğal havzası ve yatağı içinde değerlendirmektedir. **Ülkemizin tüm doğal kaynakları, tüm ülkeye aittir**. Ancak yüzyıllardır aktığı havzaya hayat vermiş,

etrafında yerleşime neden oluşturmuş olan **Rize Fındıklı ilçesinde ki Çağlayan Irmağı'nın suyunu kanallarla doğal havzası dışına taşıyarak, Artvin Arhavi ilçesinde santral kurulması doğru bir uygulama mıdır?**

SORU II: Bölge, ekolojik turizm, tarım turizmi ve doğa turizmi açısından ülkemizin potansiyel açıdan ender yerlerinden biri iken, akarsuların rejimlerini bu denli değiştirip, vadileri şantiyeye çevirecek, doğal yaşamı ve örtüyü bu denli bozacak bu girişim, bölgede çok ciddi bir halk tepkisi doğurmuştur. **Bu Projenin karar sürecine yöre halkı gerekli bilgilendirme ile dahil edilmiş midir?** Bu HES'in projelendirmesi aşamasında **bölgenin ekolojik, sosyal, kültürel, ve ekonomik yapısı dikkate alınmış mıdır?**

SORU III: Rize ili Fındıklı ilçesi sınırları içinde bulunan Çağlayan akarsuyunun bir bölümünün, tamamen **ticari mülahazalarla** ve **yapay** olarak Artvin iline aktarılması Çağlayan vadisi yatağında yerleşik binlerce insanı büyük bir sosyo-ekonomik tahribata maruz bırakacaktır. Bölge tarımı ve deniz balıkçılığı da büyük bir darbe alacaktır. **Hükümet, bu projenin uygulanmasıyla ortaya çıkacak toplumsal rahatsızlıkların farkında mıdır?**

SORU IV: Ülkemiz, taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile, yürürlükteki kanunları ve yönetmelikleri ile **çevre hakkını** güvence altına almıştır. Ülkemiz bu anlayış içinde, çevrenin ve doğanın korunması için, sürdürülebilir kırsal kalkınmayı yaşama geçirebilmek için, yok olmakta olan bitki ve canlı türlerine varlıklarını sürdürmelerini sağlayacak kendi doğal ortamlarının korunmasına özen gösterilmesi için, çevre hakları konularında muhtelif uluslararası sözleşmelere imza atmıştır. **Hükümet, Çağlayan Irmağı üzerinde planlanan bu çevre katliamına hangi gerekçelerle göz yummaktadır?**

SORU V: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve **DSİ Genel Müdürlüğü** tarafından yürütülmekte olan **bu projenin ÇED Raporu var mıdır? Çevre Bakanlığının bu tür projelerin planlanması ve uygulanmasından haberi var mıdır? Bu projeler hakkında Çevre Bakanlığı'nın görüşü alınmış mıdır? Bu Proje mevzuatımıza, yasalarımıza ve Anayasamıza uygun mudur?**

SORU VI: Hükümet, bu projenin uygulanması ile havzada yaşamakta olan yurttaşlarımızın, gelecek yıllar boyunca karşılaşacakları büyük maddi ve manevi kayıpları ne şekilde, hangi kriterler çerçevesinde ve hangi kaynaktan karşılamayı düşünmektedir?

SORU VII: Çağlayan Irmağı suyunun doğal havzası dışına aktarılması, projenin gerçekleştirilmesi, **geçim kaynaklarını ve yaşam kalitelerini önemli ölçüde yitirecek olan Rize- Fındıklı halkını cezalandırmak anlamına mı gelmeyecek midir?**